

JUTRANJE NOVOSTI

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši ponedeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 22.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/l. — Telefon št. 213

Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Italijanska zunanja politika.

Večkrat se je že povdarjalo dejstvo, da žive Nemci v nepremostljivem sovraštvu z vsemi svojimi sosedi. Edini narod, ki se jim v tej stvari more stati ob strani, so Italijani. Mejljo sicer ob samo tri narode: Jugoslovence, Nemce in Francoze, a noben teh jih ne more videti radi njih zahrbtnega značaja in politike. Francoska vlada je sicer od časa do časa kazala, da ji je mnogo lažje na tem, da ostane Italija ob njeni strani, to se pravi ob strani velike antante, a Italija je šla, ko je zapazila jugoslovensko-francosko prijateljstvo, svoja pota. Francoski narod pa itak ni imel nikoli simpatij do laškega, to more zvedeti vsak, kdor o tem povpraša povprečnega Francoza.

Danes je Italija krenila svojo politiko tako zelo proč od francoske, da ji moremo biti za to naravnost hvaležni. Naš viteški zaveznik, Francija, ima sedaj mnogo lažje stališče napram nam. Francija in naša država stolta trdno na stališču versajske mirovne pogodbe, ki je podlaga vsega evropskega miru, kot se je v zadnjih letih že neštokrat pokazalo. Integralni del versajske mirovne pogodbe je pakt Društva narodov, katerega najvišji cilj je, preprečiti vojne konflikte. Italija je tudi član Društva narodov. Ko je pa to Društvo energično na prste stopilo za časa krfske afere g. Mussolinija, ki je navdušeno trobil v bojni rog, se ta čuti silno užaljenega in kot sedaj javlja »Martin« iz Madrida, se nadaljujejo med laško in špansko vlado pogovori glede tvorbe latinskega bloka, kateri bi mogel slediti izstop Španije, Italije in nekaterih južno-ameriških republik iz Društva narodov. To se pravi, da je Italija prva država na svetu, ki ni zadovoljna, da se je končalo svetovno klanje in vendarle enkrat stvorila institucija Društva narodov, temveč da hoče na novo iskati podlag za prelivanje krvi!

Toda protiutež proti laškemu rovarstvu zoper svetovni mir je že tu. Diplomatski dopisnik »Daily Mail«-a javlja iz Londona, da ima g. Poincaré namen, skleniti natančno in definitivno pogodbo z Anglijo. Izjavil je še enkrat, da se je Francija dala voditi pri svoji akciji zoper Nemčijo edinele od želje, da vidi garantirano svojo varnost in ne od namena uničiti Nemčijo. Ako se podpiše francosko-angelska pogodba, bosta imele te dve državi nadvlado v Sredozemskem morju, kajti Francija ima v posesti del severnega afriškega obrežja in Sirijo, Anglija pa je gospodar nad Gibraltarjem, Malto in Ciprom.

Res je sicer, da ni italijansko časopisje preveč povdarjalo in pretiravalo politični pomen obiska španskega kralja, vendar je pa že jasno, kako obliko bo imela bodoča konstelacija v Sredozemskem morju.

Ze 1. 1884 sta bile sklenile Italija in Španka tajno pogodbo, za katero je vedela Avstro-Madžarska in jo tudi odobravala. Takrat je namreč hotela postati sredozemska velesila in si prioboriti dostop do Soluna. Francija je bila zapreka za avstro-nemške cilje, kakor tudi za cilje jačajoče se Italije in skrivna pogodba 1. 1884 je imela samo namen, ohraniti status quo v Sredozemskem morju.

Današnji status quo se pa v Sredozemskem morju ni spremenil: Francija je tolikokrat pokazala, kako zelo je miroljubna, da o njenih resnih namelih pač nihče ne more dvomiti.

Anglija položaja tudi ni izpremenila, kajti slejkoprej trdno drži svoja oporišča, da ima zagotovljeno pot do svojih različnih kolonij v orientu.

Če gledamo na dejstva, moramo reči, da je Italija prva porušila status quo, ko je, izrabljajoč umor svojih častnikov v Albaniji, skušala okupirati Krf.

»Gaulois« (Pariz) pravi k novopečenemu laško-španskemu prijateljstvu: Zeleti bi bilo, da je istina, kar izjavlja del laškega tiska, da dogovori, ki so bili, ali ki bodo sklenjeni med Madridom in Rimom, ne ogrožajo nikogar. Vendar pa bi bilo tudi prav, da Quai d'Orsay in Foreign Office ne omarivažueta italo-španskega približanja, v katero skuša g. Mussolini, ki ima spretno svetovalec, privabiti tudi južno-ameriške dežele.

Razprava o proračunu pravosodnega ministrstva v plenumu finančnega odbora.

Beograd, 4. decembra. (B) Danes dopoldne ob 10. uri se je v plenumu finančnega odbora začel pretrpet proračunu pravosodnega ministrstva. Prvi je dobil besedo demokrat Pera Marković, ki je govoril o politiki ministra pravde dr. Perića in ugotovil, da za časa njegovega ministirovanja ni prenehala politika, ki so jo začeli njegovi predniki. Od gospoda dr. Perića, znanega kot dobrega mladega pravniika, se je pričakovalo, da ne bo začel z ukinjanjem sekvestrov, kakor se je to dogodilo s posestvom grofa Csekonicisa, ampak da se bo potrudil, da se bo moglo njegovo ime primerjati z imeni Radovića, Pavlovića in drugih. Strankarski odbori vplivajo na postavljanje sodnikov in sodnih uradnikov. Navajal je primer v Valjevu, kjer pol-drugi mesec ni bil postavljen predsednik sodišča, ker so se radikalni razdvojili in se niso mogli zediniti glede osebe predsednika. Treba bi bilo postaviti po činu najstarejšega in najposobnejšega uradnika za predsednika sodišča. Ugled sodne stroke nalaga dolžnost skrbeti, da se ni treba sodnikom upirati in zahtevati svoje materijelne pravice. Ministrova dolžnost je bila, da vprašanje plač in doklad sodnikov reši in ne dovoli, da se sodniki sami za to bore, ker to ubija ugled pravosodja. Kritiziral je nadalje dejstvo, da v odboru za vojno odškodnino ni dveh poslancev kot zastopnikov naroda, ker se v petih mesecih ni doseglo, da se izvoljena poslanca uvedeta v odbor. Govoril je o potrebi ustanovitve še štirih oddelkov pri apelacijskem sodišču, ki zaradi preobremenitve po cele mesece ne more končati svojih poslov, tudi če so nujni.

Posl. Marković je potem razpravljao o nastavljanju nekvalificiranih oseb pri sodišču, pri čemer se sposobni absolvirani pravniki zastopavljajo. Omenjal je tudi postavljanje upravnih sodnikov ter očital dr. Periću, da ni odgovoril na njegovo interpelacijo v tej zadevi. Izrekel je nado, da bo minister, da obdrži svoj dober glas kot pravnik, vse to popravil in se upri vsem strankarskim in osebnim vplivom. Končno je izjavil, da bo glasoval proti proračunu.

Drugi je govoril poslanec Veselj, ki je menil, da v pravosodju ne sme biti redukcije, ker je tam toliko še nedokončane dela. Predvsem je treba ustvariti objektivno pravosodstvo ter zagotoviti moralni in materijalni obstoj osebja pravosodnega staleža. Govoril je dalje o izenačenju civilnih in kazenskih zakonov za vso državo. Mnenja je bil, da se s komisijami ne bo dalo ni-

česar doseči, in je predlagal, da se vsa ta posla poveri kakemu strokovnjaku. Njegovo delo naj bi pregledali drugi strokovnjaki in šele potem bi izdelek prišel v komisijo, ki bi rešila sporne probleme. Najdalje se je bavil Veselj s kritiziranjem vladne namere, da v okolici Maribora ustanovi kaznilnico. Po njegovem mnenju tak zavod ni potreben, ker bi zaradi razlastitve zemljišč 130 rodbin ostalo brez eksistenčnih pogojev.

Za poslancem Vesenjekom je posegel v debato demokrat dr. Krizman. Govoril je o sodnikih in o njihovem položaju, ki dosedaj še ni urejen, kar ima za posledico, da najboljši sodniki zapuščajo službe. Nastopilo bo razsulo pravosodja, če se sodnikom ne dovolijo posebni dodatki. Zakone je treba izenačiti. Sedaj se dogaja, da beograjska sodišča odklanjajo izvršitev razsodb hrvatskih sodišč, ker so osnovana na drugih zakonih, ter jih napotujejo na diplomatično pot. Omenil je, da odvotniškemu stanu ni še urejen položaj. Zato se odvotniki, namesto da bi bili v podporo pravosodju, bore za svoj kruh ali pa podpirajo korupcijo. Zahteval je enoten odvotniški zakon, tako, da bi se mogla opravljati praksa v vseh oblasteh. Dalje bi bilo treba z naredbo urediti vprašanje odvotniških honorarjev. Stavil je tudi zahtevo, da se izvrši ustava v tem pogledu, da se postavi eno samo kasacijsko sodišče v Zagrebu za vso državo. Govoril je o pomanjkanju sodnikov pri upravnih sodiščih. Grajal je tudi dejstvo, da je Medijmurje prišlo pod pristojnost somborskoga sodišča, ki je oddaljeno 400 km. Ustanovila naj bi se sodna izpostava v Čakovcu. Za kaznilnice v Lepoglavi in Mitrovici je zahteval obratni kapital za rokodelske delavnice. Vprašanje sekvestrov je imenoval največjo sramoto. Greh ne obstoja v tem, da se sekvestri ukinkajo, ker po ratifikaciji mirovnih pogodb sekvestre v krajih preko Save in Donave nimajo pravnega opravičenja. Greh je le, da je minister pravde odobril prodajno pogodbo, s katero se je izigrala agrarna reforma in se je ljudstvo oropalo. Navajal je kot primer posebno ime Evgena Festica, kjer je bil dovoljen v nasprotju z zakonom o agrarni reformi prenos zemljiške lastnine. Minister pravde je odgovoril, da mu ta slučaj ni znan, da pa ga bo pustil preiskati. H koncu je dr. Krizman izjavil, da bo glasoval proti. Nato je bila seja ob 11.45 zaključena, prihodnja pa je bila napovedana za jutri popoldne z dnevnim redom: Nadaljevanje razprave o proračunu pravosodnega ministrstva.

Odgoditev trgovinskih pogajanj z Madžarsko.

Važnost medsebojnih trgovinskih interesov.

Beograd, 4. decembra. (B) Da se trgovinski odnošaji med našo kraljevino in Madžarsko postavijo na bolj zdravo in širšo osnovo, je madžarska vlada predlagala naši vladi, da se med obema sosednima državama, ki sta glede trgovine in industrije navezani druga na drugo, začno pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe. Naša vlada je takej obvestila madžarsko vlado, da sprejme predlog in da bo določila svoje delegate za pogajanja. Pripravljeni so bili celo elaborati na eni kot na drugi strani. V zadnjem hipu pa, ko se je mislilo, da se pogajanja že prično, so se pojavile nekatere ovire. Prišli so na to, da se pogajanja ne morejo pričeti prej, predno ne bo v parlamentu sprejeta carinska tarifa. Hkrati se tudi pričakuje, da se prej sklene trgovinska pogodba z Avstrijo. Iz teh razlogov so bila pogajanja za nedoločen čas odgodena. Carinska tarifa pa, kakor se zdaj vidi, ne bo tako hitro sprejeta. Tudi preteče prejkone en mesec ali pa tudi več, predno se zaključijo pogajanja z Avstrijo. Občutila se je za to potreba, da se karkoli podjame v pravcu, da se ustvarijo poveljni pogoji za trgovinske odnošaje med našo kraljevino in Madžarsko. Ministrstvo za trgovino in industrijo je za to naslovilo na ministrstvo za zunanje zadeve dopis, v katerem ga prosi, naj vpraša madžarsko vlado, če bi bila pripravljena

k temu, da se pred zaključkom trgovinske pogodbe uvedejo najnižje carinske postavke za blago, ki se uvažja in izvažja iz Madžarske v Jugoslavijo in obratno. Ministrstvo za zunanje zadeve je pri madžarski vladi napravilo v tej smeri potrebne korake in pričakovati je, da madžarska vlada glede na trgovinske interese, ki tangirajo obe strani, pristane na to, da se bodo za uvoženo in izvoženo blago začelo uporabljati minimalne carinske postavke.

Budimpešta, 4. dec. (Madž. kor. ur.) »Pesti Hirlap« je izjavil jugoslovanski zunanji minister dr. Ninčić, da odklanja vse javno mnenje in kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev idejo podonavske konfederacije. Z ustvaritvijo prijateljskega razmerja med Madžarsko in njenimi sosedi bi bila dana ugodnejša podlaga za gospodarski razvoj držav Srednje Evrope, kar bi bilo boljše tudi v političnem oziru. Minister je izjavil, da so pregovori, ki jih je imel v Ženevi z madžarskima ministroma grofom Bethlenom in Daruvaryem, podkrepili njegovo uverjenje, da se lahko ustvari normalno razmerje dobrega sosedstva med Madžarsko in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Podpirajmo
bedn. dijake

Reško vprašanje v odločilni fazi?

Rim, 4. decembra. (T) Kakor poroča »Tribuna«, se pogajanja med Italijo in Jugoslavijo glede Reke bližajo h koncu in bodo zaključena v zadovoljstvo obeh strani. List pravi, da zaenkrat še ne more povedati več, ker je še nekaj težkoč, ki jih je treba rešiti. Iz

Beograda prihajajo vesti o skorajšnjem zaključku pogajanj. Te vesti pa so najbrže preurane. (K tozadevnemu poročilu pripominjajo »Beograjske Novosti«, da v političnih krogih dvomijo o resničnosti te vesti. Ured.)

Izjava novega nemškega državnega kancelarja.

Nujna potreba pooblastilnega zakona. — Finančno vprašanje.

Berlin, 4. decembra. (K) Na današnji seji državnega zbora je podal novi državni kancelar dr. Marx izjavo, v kateri veli med drugim:

Vse sile vlade in političnih strank se morajo osredotočiti v tem, da dvignemo in rešimo narod in našo domovino iz globokega prepada gospodarskega in finančnega ruina, v katerega smo zabredli vsled nesrečnega izida vojne. Nemški narod mora vedno bolj prešinjati prepričanje, da smo z našimi gospodarskimi in finančnimi silami pri kraju. Razumeli boste, da tiči v finančnem problemu za nas vprašanje biti ali ne biti. Za državo in za narod je življenjsko vprašanje, da najdemo prava sredstva in poti, ki vodijo k rešitvi in izboljšanju. Po mnenju vlade je taka pot pooblastilni zakon, ki naj bi ji v zadostni meri nudil možnost, da odredi s hitrostjo, ki jo zahteva položaj, one mere, ki jih po dolžni vsestranski presoji razmer smatra za potrebne in primerne. Glede prevarljivih poskusov zločinskih elementov v svrhu doseganja njihovih posebnih ciljev ne moremo pogrešati sedaj vojaškega izjemnega stanja. Čim se pokaže izboljšanje položaja, bo državni kancelar skrbno proučil omejitve in olajšave obstoječih odredb. Nova vlada bo posebno pozornost in skrb posvečala zasedenim ozemljem in glede vsem poskusom odcepitve vztrajala na pripadnosti Porenja in Poruhirja k državi in deželam.

Državni kancelar je sklenil svoj govor s priporočilom, naj državni zbor sprejme predlagani pooblastilni zakon.

Državni svet sprejel pooblastilni zakon.

Berlin, 4. decembra. (W) Državni svet je sprejel danes pooblastilni zakon s 45 proti 9 glasovom.

Berlin, 4. decembra. (K) Kakor se doznava iz parlamentarnih krogov, so dovedla pogajanja med poedinimi frakcijami po današnji seji državnega zbora do kompromisne formule, ki ustreza stališču vlade in opozicijskih strank. Po tem predlogu naj bi se izvolila komisija 28 članov, ki naj se pogaja z vlado glede pooblastilnega zakona. Državni zbor naj bi se potem za delj časa odgodil. Obstojta še razlika o tem, ali naj dobi ta komisija samo posvetovalni glas ali pa pravico veta proti sklepom državne vlade. Socijalni demokrati so pripravljeni glasovati za pooblastilni zakon le pod pogojem, da se tej komisiji prizna pravica veta, to pa zato, ker skuša zmernejši del prekižati stremiljena levega krila, naj bi se kabinetu izrekla nezaupnica in ga strmoglavila, vsled česar bi propadel tudi pooblastilni zakon; po mnenju tega zmernejšega krila socijalnih demokratov bi vlada postopala po razpustu parlamenta tudi brez pooblastilnega zakona s terorističnimi odredbami, in sicer brez vsake parlamentarne kontrole. Državni kancelar dr. Marx je še pozno zvečer predložil ta kompromisni predlog kabinetu.

Berlin, 4. decembra. (K) Kakor poročajo listi, se je danes nadaljevalo znižanje cen.

Poljsko-jugoslovenska liga.

Beograd, 4. decembra. (Z) Na pobudo oddelka za narodno prosveto se je ustanovila na univerzi v Lvovu Poljsko-jugoslovenska liga, čije naloga je ustvariti čim ožje zveze med obema narodoma. Na čelu lige stoji profesor dr. Sigmund Markowski in tajnik Dušan Stefanović. Liga je otvorila tečaj za priučenje našega jezika. Otvorila je tudi čitalnice in knjižnice, ki jih dobro preskrbuje s knjigami in časopisi ministrstvo za prosveto. Na pobudo članov Poljsko-jugoslovenske lige se je svečano proslavil praznik narodnega ujedinenja dne 1. t. m. Prireditev je prav lepo uspeša.

NAŠA CONA V SOLUNU.

Beograd, 4. decembra. (B) Te dni pride v Beograd grški finančni minister Konfinas. Njegov prihod ima namen, da se z našo vlado uredi zadnje podrobnosti, ki so v zvezi s konvencijo o svobodnem pasu v Solunu.

IZ VATIKANA.

Rim, 4. decembra. (B) Na tajnem konzistoriju, ki se mora vršiti 20. t. m., bo papež sklical za leto 1926. ali pa za leto 1929 velik cerkven zbor, katerega se udeležijo preko 2000 škofov.

ZRAKOPLOVI ZA RUSIJO.

Pariz, 4. decembra. (B) Po zanesljivih vesteh iz Holandije se tam z mrzlično naglico izdelujejo aeroplani za sovjetsko Rusijo in sicer v tovarnah Pokora. Pred nekaj dnevi so bile natovorjene ladje s tem vojnimi materijalom za sovjetsko Rusijo. G. Fokor je sedaj odprl novo aeroplansko tovarno blizu Rotterdamu. V kratkem bosta ustanovljeni še dve tovarni. Tip aeroplanov, ki se izdelujejo za Rusijo, je sličen tipu, ki je uveden v holandski vojski.

KONGRES RADIKALNE OMLADINE.

Beograd, 4. decembra. (B) Dne 23. in 24. t. m. se bo vršil v dvorani hotela Pariz državni kongres radikalne omladine. Kongresu bo predsedoval predsednik centralnega odbora profesor dr. Živan Lukić.

Vprašanje odnošajev s sovjetsko Rusijo.

Beograd, 4. decembra. (Z) »Tribuna« prinaša uvodnik, v katerem se bavi z ovirami, ki so doslej nasprotovale obnovitvi odnošajev z Rusijo.

»Tribuna« našteva v tem članku vse one države, ki so doslej obnovile odnošaje z Rusijo in pravi, da je naša kraljevina edina država, ki ni bila nikdar niti javno, niti tajno v kakršnihkoli odnošajih z boljševiško Rusijo. Deloma iz slovanske sentimentalnosti, ki je naša izraza v upravičeni hvaležnosti do carja Nikolaja II., deloma pa iz nepoznanja pravega stanja stvari smó bili ovirani, da bi v Rusiji i nadalje videli Rusijo. Stvarnost nas je medtem navzlic temu pripravila do novejši spoznanja. Koncem lanskega leta, še predno se je radikalno-demokratska koalicija razšla, je stavil zunanji minister dr. Ninčić v sporazumu s predsednikom vlade g. Pašićem na seji ministrskega sveta predlog, naj se obnovi odnošaji z Rusijo. Kdor pozna brezmejno ljubezen g. Pašića do caristične Rusije, ki je zaradi Srbije stopila v vojno, ta bo vedel, kak duševni boj je povzročil tak predlog. Z obnovitvijo odnošajev ne bi imel naš predstavnik značaja diplomatskega zastopnika, ampak le trgovinskega agenta in predstavnik Rusije ne bi izročil kralju svojih poveljnic, ravno tako kakor v Angliji. Toda ta predlog ni bil sprejet zaradi opozicije demokratov. Tedanji minister g. Pribečević, ki je prevzel nalogo tolnača svoje stranke v tej stvari, je izjavil popolnoma resno, da bi se z obnovitvijo odnošajev z Rusijo na stečaj odprla vrata boljševiški propagandi. Opozicijski listi, na čelu jim demokratski, zamerjajo sedaj vladi g. Pašića, da noče vzpostaviti odnošajev z Rusijo. »Tribuna« se sedaj vprašuje, ali Rusija bo prenehala biti boljševiška, ali pa so demokrati prenehali biti državotvorni.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 4. decembra. Vremenska napoved za 5. t. m.: Vreme se utegne ustaliti. Toplina večinom nekaj nad ničlo. Nagnjenje k padavinam. Kratko izboljšanje vremena ni izključeno.

Angleška volilna bitka.

Za in proti svobodni trgovini.

Volilna bitka v Angliji se bje z največjo energijo. Zanimivo je, primerjati ta boj z volilnim bojem pri nas. Volilna bitka pri nas je bitka političnih načel, osebnih koristi, bolj ali manj problematičnih programov. V Angliji ne vidimo nič tega, tam je volilna bitka edino gospodarska bitka. Tam ne gre niti za programe in načela strank ali posameznih voditeljev, niti za druga vprašanja notranje ali zunanje politike, temveč edino za eno gospodarsko vprašanje: ali naj ostane zunanja trgovina svobodna, ali naj pa se stavijo visoke carine na inozemsko blago, da se s tem dvigne domača industrija.

Edino Britanci, ki so trgovci do dna duše, so v stanju boriti volilni boj samo na trgovski podlagi. Dežela je tako razdeljena v dva tabora in če čitamo angleške liste, branijo oba principa s takimi argumenti, da je res nemogoče reči, ali bo za Veliko Britanijo bolje, če nadaljuje s svobodno trgovino, ali pa če začne s protekcionizmom (uvvedbo visokih carin na inozemsko izdelke).

Argumenti pristašev svobodne trgovine so med drugim sledeči:

Trgovci (v našem smislu besede, torej razprodajalci), takozvani »shopkeepers«, ki so vsled svojega velikega števila v Angliji zelo mogočen faktor v javnem življenju, se silno boje carine in pravijo: Mi prodajamo mnogo, ker prodajamo poceni in ker dobivamo skoraj vse svoje blago iz inozemstva, kjer lahko radi visokega stanja naše valute prav poceni nakupujemo. Če pa bomo morali plačevati visoko carino, bomo morali prodajati dražje (torej bo življenje v Angliji postalo dražje) in prodajali bomo potemtakem mnogo manj.

Nasprotno pa zahtevajo nekateri (pa le nekateri!) industriji protekcionizem potem carine. S tem se hočejo pred vsem ubraniti nemških izdelkov, ki so, postavljeni v angleški pristan, cenejši, kot stane njih produkcija v Angliji. Tako n. pr. prodajajo Nemci v Angliji kuhinjsko posodo 33 odstotkov ceneje kot l. 1919. Prodajajo jo za ceno, ki je tretjina angleške proizvodne cene. Pa tudi razni drugi železni iz-

delki, importirani iz Nemčije, so za polovico cenejši kot je proizvodna cena v Angliji. Nemški stekleniki so tako poceni, da je moral del angleških tovarnih steklenikov prenehati z obratom, na tisoče delavcev je brez dela in tako raste brezdelnost.

Sam ministrski predsednik, gospod Baldwin, vodja protekcionistov, se je izrazil: Nemčija ima tako eksportno moč, da se nikoli tako, in pred njo moram obvarovati deželo.

Eden velikih britanskih industrijcev, ki se je vrnil iz Amerike, pravi: Amerika neverjetno prosperira, in zakaj? Ker ima protekcionistični sistem. Zakaj se ga ne bi oprijela Velika Britanija? ... Imam popolno zaupanje v sistem g. Baldwin. Ako se zapre tujim izdelkom s pomočjo visoke carine pot v deželo, bom lahko prodal svoje lastne izdelke in povečal število svojih delavcev. Na ta način pripomem k zmanjšanju brezdelnosti...

Znano je pa, da je brezposelnost najstrašnejši pojav v Angliji. Angleži primerjajo ta povojni pojav z razrušenimi pokrajinami v Franciji.

Neki veliki industrijalec iz Northamptona izjavlja:

Statistično je dokazano, da smo letos uvozili skoraj 4 milijone parov čevljev iz inozemstva. Če bi bili izdelali te čevlje doma, mesto da bi jih bili uvozili, bi bili lahko dali dela šestim velikim tovarnam za celo leto.

In kaj pravijo k temu razdvojenemu mnenju delavci? Njih mogočna stranka, labour-party, ni niti za svobodno trgovino, niti za protekcioniste. »Vsi so tatovi«, tako se je pred nekaj dnevi izrazil neki labour man v Westminsteru. In njih vodja, g. Ramsay MacDonald, molči v teh zadevah. Možak je vsekako previden.

Pri teh razmerah je jasno, da ne eden, ne drugi sistem ne bo prinesel Angležem rešitve njih gospodarske krize. Morda bodo pa ubrali srednjo pot in naložili carino — eventualno samo za gotov čas — le na one izdelke, ki preveč uničujejo domačo industrijo.

—žn—

Preobrat v ljubljanski komunalni politiki.

Predvčerajšnjim se je vršil v Mestnem domu shod zaupnikov Neodvisne delavske (komunistične) stranke, ki so se ga udeležili polnoštevilno komunistični občinski svetovlci. Glavni referat si je pridržal predsednik komunističnega kluba g. dr. Lemež, ki je v daljšem govoru obrazložil zaupnikom nevdržnost koalicije s SLS. Sedanja koalicija je po njegovem mnenju le pomagala klerikalcem pri izvajanju njihovih programatičnih zahtev in ni bila koalicija s krščansko-socialističnim krilom SLS. Komunisti da so bili na ta način prevarani, radi tega je treba preiti v najstrožjo opozicijo. Nadalje je dr. Lemež kritikoval delovanje klerikalno-komunistične koalicije, ki je bila v glavnem sterilna, ker se ni upoštevalo zahtev levice pri obdavičanju posedujočih slojev. Zbor zaupnikov je sprejel resolucijo, ki izjavlja, »da komunistična stranka ne nosi več odgovornosti za občinsko gospodarstvo, da izstopa iz Zveze delovnega ljudstva, njeni zastopniki odlagajo vse funkcije v občinskih odsekih in zavodih ter prestopajo z današnjim dnem v najstrožjo opozicijo.« — Hkrati je bil odoben po en dopis na oba koalirana kluba, na klerikalnega ter socialističnega, v katerem se ju z obširno utemeljitvijo obvešča o sklepu komunistične stranke.

Vsled tega preobrata je treba računati z razpustom občinskega sveta in z imenovanjem vladnega komisarija, ki bo vodil županske posle do novih volitev.

Neverjetno!

Včerajšnji »Slovenec« prinaša iz Beograda z dne 3. decembra brzjov sledeče vsebine: »Govorice o odstopu Pašića je povzročilo med drugim tudi dejstvo, da je dunajska »Länderbank« po svojem zastopniku g. Praprotniku, ki se te dni muči v Beogradu, ponudila Pašiću predsedništvo v upravnem svetu Trbovelske družbe. Pašić se dolgo ni mogel odločiti, a sedaj se je napravil ta aranžman, da postane predsednik upravnega sveta dosedanj viceguverner Narodne banke Protić za tako dolgo, dokler bo Pašić v aktivnosti. Praprotnik se giblje tu v radikalni družbi in zatrjuje, da radikalni stranki ne bo škodovalo, ako sta postala »Slovenski Narod« in »Jutro« glasili koncerna »Länderbanke« in »Slavenske banke.« »Narod« in »Jutro« bosta smela biti le zmerna radikalna nasprotnika in morata zagovarjati kooperacijo radikalov in demokratov, ker je to tudi v smislu mirnega razvoja omenjenih — bank.«

Informirali smo se o vsebini tega brzjova in dognali, da g. Praprotnik sam širi zadevno vest po Beogradu, ki je pa seveda nič drugega kot samo njegova pobožna želja. Njegov običaj je pridobivati zase vplivne osebnosti s tem, da jim na ta ali drugi način dodeljuje različne vires dohodkov in ni se s tem njemu lastnim načinom podkupljevanja ustavil niti pred osebo našega premiera.

IZ BOLJEŠEVIŠKE RUSIJE.

Brezposelnost.

Število brezposelnih v Rusiji znaša po zadnjih podatkih sovjetskega biroja 877.000 oseb. Mnogo brezposelnih prihaja v Petrograd in Moskvo, kjer pa se nahaja že ogromno brezposelnega delavstva in so vsa stanovanja prenapolnena. Narodni komisar za delo naroča radi tega svojimi pokrajinskimi uradnikom, da naj skušajo zabraniti pritok brezposelnih v Moskvo.

Resnica o prehranjevalnih kreditih.

Včeraj se je »Jutro« po krivici obregnilo ob »Slovenca«, povod pa mu je dalo neko namigavanje v zadevi kreditov za prehrano pasivnih pokrajin. Kakor navadno, tako je hotelo »Jutro« tudi včeraj vzbuditi vtis, kakor da se je pod socialnim ministrovanjem gosp. Žerjave največ storilo za prehrano pasivnih krajev. Mladinsko glasilo pa je pozabilo povedati, da g. Žerjav tudi v državno-humanem poslovanju ni mogel ločiti strankarstva od stvarnih potreb. Priti je moral šele minister dr. Peleš, da se je nekoliko razgrnila zavesa Žerjavove socialne (recte demokratske) politike. Sedanjí minister za socialno politiko g. dr. Peleš je ob koncu svojega ekspezeja pojasnil beograjskim novinarjem mučno aferico g. Žerjave tako-le:

»Okrožna konsumna zveza v Mostaru je imela dobiti pri Narodni banki v svrhu prehrane naknadni kredit v znesku 6 milijonov dinarjev. Zveza je izročila ministrstvu za socialno politiko menico z žiro Zadržne gospodarske banke v Sarajevu in ministrstvo jo je eskontiralo. Sprejete valute pa ni nakazalo akceptantu, marveč preko Slovenske banke — Hrvatsko-Slavonskemu gospodarskemu društvu. Konsumna zveza in njen žirant sta se napram meni pritožila ter zahtevala, da se ju osvobodi te menice. To se radi kratkega časa ni moglo izvršiti, pč pa bo tudi ta menica prolongirana.«

To je suho dejstvo. Demokrati pritkavajo ob vsaki najmanjši priliki zavestno ob prsa, češ da se povsod le žrtvujejo, da jim je stranka vedno postarša stvar, če gre za interes države. V tem slučaju je bila zainteresirana na manipulaciji s 6 milijoni državne denarja Slavenska banka, zato je g. Žerjav vporabil lepo priliko ter na ta način odtegnil gladni Hercegovini nujno potrebno hrano. Če kliče »Jutro« sedaj med vrstami g. Jovana za pričo Žerjavove korektnosti, je to hinavščina prvega reda, kajti slovenska javnost ve prav dobro, z a k a j si je izbral g. Žerjav priznanega strokovnjaka g. Jovana šele proti koncu svojega ministrovanja za sotrudnika.

Mariborski obč. svet.

Maribor, 4. decembra.

Sklene se elektrifikacija mag. uradov. Za božičnico v tuk. šolah odnosno otroških vrtcih in dežjih zavetistiših se dovoli skupni znesek 20.000 Din. Nato poroča župan o pritožbi društva hišnih posestnikov na pokrajinsko upravo zaradi slabega mestnega gospodarstva. Obširna vloga, ki jo je podpisal mestni stavbenik Julij Glaser, je izzvala v občinskem svetu mestoma veselost, mestoma pa tudi precej ogorčenja. Župan je nato v približno enournem govoru repliciral na posamezne točke pritožbe ter s številnimi dokazi pojasnjeval, da je bilo gospodarstvo, ko je po osvobojevanju prešlo v slovenske roke, popolnoma zane-marjeno ter je bil sedanji občinski svet primoran k večjim investicijam. Dolgovi znašajo skupno 20 milijonov kron, so izza prejšnjega gospodarstva (vojno posojilo) in niso v nikakršnem razmerju s premoženjem županijskim razmerjem občine. Pritožitelj Julij Glaser sam je cenil samo vojašnice, ki so last mestne občine in jih občina namerava prodati vojni upravi, na 121 milijonov kron, katera cena pa je z ozirom na izpremenjene valutne razmere izza l. 1920 še znatno zvišana.

Od župana predlagani odgovor na pokrajinsko upravo je bil od občinskega sveta soglasno sprejet. Nato prečita župan interpelacijo občinskega svetnika Bahuna (soc.), v kateri zahteva ugotovitev lažljivosti »Stražinega« poročila o zadnji seji in v katerem pravi, da je Bahun izjavil, da ima

„Radikalni Glasnik“.

Iz seje akcijskega odbora NRS v Ljubljani dne 4. decembra 1923.

Ustanovitev ožjega akcijskega odbora.

Iz praktičnih razlogov se je ustanovil v Ljubljani ožji akcijski odbor, ki sestoji iz dosedanjega predsedništva akcijskega odbora in članov dr. Huberta Souvana, prof. Mihe Presla, dr. Miroslava Lukana, dr. Josipa Azmana in Josipa Lenarčiča. Ožji akcijski odbor bo imel svoje redne seje vsak tork, širši akcijski odbor pa bo imel seje vsak prvi teden v mesecu.

NRS za pomoč oškodovancem po povodnji v Sloveniji.

Akcijski odbor je poslal glavnemu odboru obširno poročilo o šlini škodi, ki jo je povzročila povodenj v Sloveniji. Akcijski odbor je obenem s poročilom zahteval na vsak način takojšnje pomoči za oškodovance.

Pomoč Narodnemu gledališču v Ljubljani.

Premotritvaj o položaj Narodnega gledališča v Ljubljani je akcijski odbor sklenil enoglasno zaprositi radikalni poslanski klub, da na vsak način po- viša v proračunskem predlogu določene vsote za vzdrževanje Narodnega gledališča v Ljubljani in to z ozirom na njegovo veliko kulturno mislijo.

Kriza občinskega sveta v Ljubljani.

Akcijski odbor je temeljito razmotril situacijo v občinskem svetu mesta Ljubljane in je predlagal glavnemu radikalnemu odboru v Beogradu potrebne predloge, ki najbolje odgovarjajo interesom cele Ljubljane.

Za meščanske šole.

Meščanske šole so, kakor izgleda, v novem šolskem zakonu zastopljene s tem, da se ne smatrajo enakim s nižjimi srednjimi šolami ter se je radi tega zgodila tudi odnosnemu meščansko-šolskemu učitelstvu krivica pri razvrstitvi v kategorije. Akcijski odbor, ki je bil nato opozorjen, je poslal prosvetnemu ministrstvu predlog, da naj se na meščanske šole posebno ozira in da naj se uredi položaj meščansko-šolskega učiteljstva v tem smislu.

Za akcijski odbor:

Dr. Ivo Sajovic, podpredsednik, l. r.

Ljubo D. Jurković, tajnik, l. r.

Britanska zun. politika

(Rezultati konference britanskega imperija.)

Konferenca britanskega imperija je končana in večina njenih članov je že na poti domov v dominijone. Torej je tudi mogoče pregledati, ali so izpolnili svojo nalogo in do katerih rezultatov so prišli. Ker je imela ta konferenca, o kateri smo svojčas izčrpno poročali, rešiti politična in gospodarska vprašanja, se je naravno ločila v dva oddelka, ki sta delovala sicer ob istem času, a vsak zase.

Nas zanimajo v prvi vrsti vprašanja zunanje politike, s katerimi se je bavila konferenca. Po daljših in krajših govorih lorda Curzona, lorda Roberta Cecilja in raznih predstavnikov dominijonov je storila imperijska konferenca sledeče sklepe:

a) Tesno in dosledno sodelovanje med Veliko Britanijo in Ameriko.

b) Tako naglo kot možno imenovanje preiskovalne komisije, ki naj določi plačilno možnost Nemčije.

c) V slučaju, da nekatere zavezne države ne pristanejo na to in se komisijsa ne more sestati, mora britanska vlada zelo natančno preudariti možnost druge konference, katere namen bi bila ureditev vprašanja nemške vojne odškodnine.

d) Popolno sodelovanje z Društvom narodov in potreba povečati njegovo avtoriteto in razširiti njegov vpliv.

e) Tesno sodelovanje med britanskim sekretarjem za zunanje zadeve in raznimi vladnimi dominijoni v vsem, kar se tiče mednarodne politike in je v zvezi z odgovornostjo teh vlad.

Kar se tiče obrambe britanskega imperija, se dajo na sledeči način podati odločitve, ki se padle na konferenci:

a) Potreba p.dvzeti solidarne korake za obrambo imperija in svobode, ki se pusti vsakemu dominijonu, da določi svojo lastno odgovornost in skupni obrambi.

b) Obveznost za vsak narod, ki tvori imperij, zagurati izključno svojo deželno obrambo.

c) Vzdrževanje prometa med vsemi deli imperija, predvsem na velikih morskih cestah, ki so potrebne za svobodo transportov (bodisi črt, bodisi blaga).

d) Ustanovitev mornarskih oporišč za popravo ladij in njih preskrbo s premogom, da bodo tako dane garancije za gibčnost vojne mornarice. Posebno se je tudi omenilo oporišče Singapur.

e) Določitev minimalne vojne mornarice, ki bi v skladu s washingtonskim dogovorom zagurala britanski mornarici vs enakovrednost s katerikoli tujo mornarico.

f) Organizacija zračne sile, na kateri bi sodelovali vsi deli imperija in ki bi tvorila pred vsem obrambo Londona pred vsakim eventualnim zračnim napadom.

Gotovo je imperijska konferenca 1923 pokazala, da ima ogromno britansko cesarstvo eno dušo in da jo preveča en patriotizem. Potrdila je na psihološkem in moralnem polju vezi solidarnosti, ki združujejo v srcu imperija njegove raztresene ude. Sicer posamezni deli v vseh zadevah nimajo enakih misli in interesov, vendar pa moramo rezultat te konference smatrati za navaden korak proti harmonični organizaciji, ki jo s svojo dobro znano žilavostjo zasledujejo vodniki imperija.

—žn—

LOUIS NIGRIN:

Kadar bo listje padalo...

(Iz »Pisem, ki jih ni dobila«.)

I.

Pisem vam, dasi vem, da vas to pismo nikoli ne doseglo, ne bode. Pisem vam iz najgloblje ponižanosti ženskega srca in iz najbrčkejše boli. Zakaj ni bilo nad boljo, ki nam jo povzroča beseda, ki bi jo bili morali kdaj izpregovoriti in je izgovorili nismo. Bodisi ker se nam ni nudila nikoli priljubljenost, bodisi, in to je v moreči boli najboljstnejše, da je nismo izgovorili iz ponosa, iz kljubovalnosti. Pa nas življenje prime s trdo roko in nas pretrese brez usmiljenja ter nas poniža tako globoko, da bi jo radi povedali ob vsakem utripu srca.

In ta beseda, ki je nismo izgovorila in me sedaj peče kot zastrupljena rana, je beseda: »Ljubim vas.«

Zdaj vam jo povem in pišem, ker vem, da tega pisma nikoli niste brali ne boste. In to je druga žgoča bol, ki mi razjeda srce.

Vprašam se včasih v svoji osamelosti in zapuščenosti: »Kaj je svet in kaj je življenje?« In si moram odgovoriti: »En sam velik čudež božji. Čudež, ki bi lahko bil neskončno lep, če

ne bi ljudje sami grešili zoper njega, ne mu sami jemali njegove čudovitosti, krasote in sladkosti.«

Nisem li grešila zoper njega tudi jaz?

Pred menoj leže vaša pisma iz tistih časov, ko ste se borili za moje srce, za mojo ljubezen, pa sem vaše srce in vašo ljubezen odklanjala. V enem teh pisem, zadnjem poslovnem, pišete: »Ko pišem to, pada z drevja pod oknom orumenelo listje. V smrt pada. Tako so se osule vse moje lepe nade, vsi moji ponosni, sladki načrti. Vse je zapadlo smrti. Kakor suho drevo se zdim sam sebi, drevo, v čigar vitrah in žilah je usahnul ves sok življenja, je omagala vsa strast rasti, snovanja in rodenja, je opešala vsa moč, in je umrlo vse lepo upanje na mlad, sladki sad. Vse je zapadlo smrti... Zato grem, da se najine poti ne križajo nikoli več, da se nikoli več ne vidiva. Zdi se mi včasih, da sva bila kakor ladij, ki se srečata na visokem morju v gosti megli, se vidita za hip in spet izgineja v megli, da se ne srečata nikoli več. In vendar vem: V mislih vas bom gledal vedno, v sanjah vas bom obževal noč za nočjo do konca dni. Ločile naju bodo dežele in morja, in vendar bom zmerom pri vas... Kako otožna jesen je zunaj v prirodi. Kako pada listje, kako bolesto šumi. Zakaj mora vse umreti! Je li res smrt najmogočnejša vladarica? Močnejša ko ljubezen, močnejša ko spomin? Razmišljam in se trpinčim z vprašanjem. odgovora ne najdem... Kadar

bo padalo jeseni listje, spominjajte se me tedaj. Zbogom, zbogom!«

»Zbogom!« berem polglasno trikrat. Roka mi drhti, pismo šumi v roki kakor zunaj vello listje, ki odpada.

Čudovita jesen je letos. Brž se nisem doživela tako krasne. Sveč je kakor lepe sanje, ozačje kakor topla sreča. Solnce, da se veseli srce kakor otroku, ko mu pokaže lepo igračo. Žal, da otrok igračo kmalu zdobi, in kmalu bo konec te božajoče solnčne toplote, in to umerjeno tople morje, ki valovi med zemljo in nebom, bo odvalovalo, da ne bomo vedeli, kdaj in kam. Po zraku se zbijejo blesteče bele nitke, nežni Marijini lasci. Lovijo se kakor v vročem hrepenanju, doseči in združiti se ne morejo. Brez miru in pokoja jih ženejo jesenske sape s seboj po neskončnih prostorih podnebja. Blodile bodo po prazninah neskončnosti, da obvisi kje na suhi veji, ter končajo žalostno, od nikogar upoštevanje in zaželjena, brez namena, brez koristi.

Tako blodi zdaj, ko odpada listje, moja ljubezen za vami po neskončnih vsemirja. Kje ste? Kaj delate? Kako živite? Ali vobče žive? In če živite, ste li srečni? Srečni ob drugi? Morda vam prav zdaj sloni na prsih, se vas oklepa z mehkiimi rokami, vam zre v oči s pogledom, ki je raj sreče in blazenstva v njem. Ali se ob tej sreči še spomnite kdaj mene? — A mogoče ste osameli kakor jaz? Nikogar ni, ki bi vas božal z besedo, s pogledi in z mehko roko; nikogar, ki bi

šel z vami skupno po poti življenja, roko pod roko, ki bi vani s svojo ljubiznjo pomagal nositi breme življenja. ki bi vam razsvetljeval mrak samotnih dni z zvestobo in požrtvovalnostjo?... Ah, trpin! — Kje ste, ljubljani, kako živite? Ali če ne živite, kje počiva vaš prah? Kje ste našli mir, vi nemirni potniki? Kje in kdaj je izgorelo vaše vroče srce, ki sem ga nekoč umevala tako slabo? Ali kje kdaj kdo z bridkostjo v srcu na vašem grobu? Ko bi mogla poklekniiti nanj jaz! Enkrat, enkrat vsaj! Vam li zasaja kdo na gomilo cvetke, vam jo li pomoči in blagoslovi kdaj kdo s solzo otožnosti in zalujoče ljubezni? Ko bi jo mogla jaz!

V vrtu pod oknom cveto krizanteme. Smrti me spominjajo, o grobovih mi govore z zamišljenim, molčečim svojim cvetenjem. Krile li res tudi vas že grob? Je li mogoče — v tej čudoviti jeseni? A vidim, čutim, vem: astre cveto za grobove, solnce sije tako prečudno krasno in sladko zadnje dni. Kmalu bo vsa pokrajina v gosti jesenski megli — v megli sta se srečali dve ladij, pluli kratke hiše druga ob drugi, pa sta krenili vsaka svojo pot, izgubili se v megli, da se ne srečata in ne vidita nikoli več...

Na cesti pod oknom se igra fantič in deklica, otroka iz sosednih hiš. Fantič se je pravkar ob igri razsrdil. Ves rdeč od jeze meri deklico s plamtečimi pogledi in ji grozi: »Ti, pazi se, pretepem te. Za lase te primem, pa ti vse izpulim.« Za hip molk. Dekletce strmi

vanj vse plašno. Pa hipoma odmaje z glavo, da ji zlati kodri zabingljajo ob cvetočih listih. Zasmeje se razposajeno-radostno ter kriknje: »Saj me ne boš.« Nasloni se mu z glavo na prsi, kar pade nanj, da se mu kodri sipljejo po prsih in čez roke. Še se dela hudega, še jo skuša odriniti od sebe. A se mu roke zapletajo v kodre, omagulejo mu, brez moči so: ne more, ne upa. Napol v zadregi, napol radosten in srečen ji zre v oči, a ona se mu smeji iznad prsi v lice in glasno, zmagoslavno vika: »Saj me ne boš, saj me ne boš!«

Komu naj naslonim na prsi in na srce bolno glavo jaz? Nikogar na širnem svetu nimam — na mrtvo, brezčutno mizo jo naslonim in plakam, plakam.

Pod roko pa mi šumi vaše pismo: »Zbogom, zbogom!«

Iz prosvetnega življenja.

— Spored koncerta na korist Dečjega in materinskega doma kraljice Marije v Ljubljani, katerega izvajata operni baritonist dr. Aleksander Rigo in kons. prof. Janko Ravnik: l. a) Adamič: Nocoj je pa sveta noč; b) Ravnik: Vasovalec; c) Škerjanc: Vizija; d) Lajovic: Svetla noč; e) Lajovic: Pesem starca. — II. a) Brahms: Sam na polju; b) Mahler: Odmri sem za svet; c) Löwe: Pevec Tom; d) Schubert: Atlas; e) Löwe: Lovce podgan. — III. a) Strauss: Ljubezen svojo nosim; b) Frank: Nektarno; c) Debussy: Mandolina; d) Musorgski: Iz plesov smrti; e) Podoknica; f) Vojvoda. — Vstopnice so v predprodaji v Matični knjižarni.

Dnevne novosti.

— Podružnica uredništva in uprave našega lista v Mariboru posluje začasno, dokler se ne preseli v lasten lokal, v Franciškanski ulici št. 14. Stranke se sprejemajo vsak delavnik od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Podružnica sprejema vse dopise, objave, naročila in inserate.

— Izstop iz našega državljanstva. Ministrstvo notranjih zadev je dovolilo izstop iz našega državljanstva Antonu Brezalku, železniškemu pregledniku, rojenemu v pristojnem v Mariboru, in njegovi ženi Mariji in mladoletnemu otroku Karlu in izabili vsled prestopa v češko-slovaško državljanstvo. Dalje je dovoljen izstop iz našega državljanstva vsled prestopa v češko-slovaško državljanstvo Cibiuro Bloudek, uradniku češko-slovaškega konzulata v Ljubljani, in njegovi ženi Vidi ter mladoletnemu sinčku Milošu.

— V ministrstvu za pošto in brzojav se je vršila strokovna konferenca poštne sveta, na kateri se je razpravljalo o prevajanju pošte v onih krajih, kjer ni državnega avtomobilnega prometa. Sprejeta ni bila niti ena ponudba zaradi previsokih cen.

— Slovesne službe božje v proslavo narodnega praznika v Ljubljani v soboto se je udeležil tudi honorarni konzul portugalske republike gosp. D. Strucelj.

— »Preporoda«, glavno glasilo orjunašev, je prenehalo izhajati.

— Uradništvo centralne Jadranske banke v Ljubljani za dobrodelne namene. O priliki smrti upravne svetnika in ravatelja Jadranske banke a. d. Beograd, g. dr. Alfreda Krstelj, je uradništvo centralne tega zavoda, sedaj v Ljubljani, nabralo znesek 2000 Din. ki ga namesto venca na grob blagopokojnika poklanja za »Podporno društvo slepih« v Ljubljani in za »Dečji in materinski dom kraljice Marije« v Ljubljani, vsakemu z eno polovico po 1000 Din. Denar hrani naša uprava, kjer ga dotične organizacije lahko dvignejo.

— Seja akoliškega odbora v korist vestfalskih Slovencev bo v sredo dne 5. decembra ob 8. uri zvečer v prostorih univerze. Udeležba za vse obvezna.

— Pomožna pošta Podova v področju pošte Račje je bila s 15. oktobrom začasno zatvorjena.

— Cestna železnica Ljubljanska. — Uslužbenec električne cestne železnice ljubljanske so imeli dne 3. t. m. zvečer sestanek. Poročala sta tajnik Zveze jugosl. žel. tov. Sovre in občinski svetnik g. Pirca. Na sestanku se je sklenilo sledeče: 1. Zadržati občinskemu svetu ljubljanskemu za dosedanja posredovanja za doseg upravljenih gmohtnih zahtev in prošnja, da to akcijeto v 2. bodu podpira z vsjo svojo avtoriteto; 2. občinski svet ljubljanski na predlog Zveze jugosl. žel. na svoji seji 12. oktobra t. l. pozval družbo, naj izplača uslužbenecem e. c. z. povisek plač in rodbinskih dokladov za meseca marec in april t. l.; ker družba tej zahtevi še ni ugodila, naj občinski svet uporabi napram njej vsa sredstva, ki so mu razpoložljiva po pogodbi, in naj onemogoči vsako zavlačenje; 3. občinski svet naj ukrene vse, da se napravi red v vodstvu e. c. z., ki je v veliki meri krivo neurejenih razmer in neurednosti pri tem podjetju; 4. družba se pozivlja, naj nemudoma uredi penzijsko vprašanje vseh uslužbenecv v splošnem in posebej, da takoj povisja upokojenemu Fr. Matičiču pokojnino tako, da bo mogel živeti; 5. uslužbenec apelirajo tudi na sekvestra e. c. z., naj kot zakoniti varuh podjetja ukrene vse, da bo družba takoj izpolnila napram uslužbenecem obveznosti v smislu omenjenega sklepa občinskega sveta; 6. ker družba na eni strani v septembru ni izplačala običajnega nabavnega prispevka in tudi noče izplačati povikov za meseca marec in april t. l., na drugi strani pa si uslužbenec zaradi tega za zimo ne morejo ničesar nabaviti, opozarjajo uslužbenec merodajne faktorije in javnost, da bodo v znak protesta v presledkih ustavljali promet dotlej, da družba izplačlo izvrši.

— Razpis zdravniških služb. Zdravstveni odsek za Slovenijo razpisuje službo šef-zdravnika za protituberkulozni dispanzer v Celju, službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Toplice pri Nov. mestu, službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Breg pri Ptuj in službo okrožnega zdravnika za zdravst. okrožje Sočani.

— Avtomobilska nesreča. Na cesti med Risanjem in Nikšićem se je pripetila velika avtomobilska nesreča. Avtomobilni omnibus, v katerem se je peljalo 11 potnikov, se je prevrnil in padel v grapo. Ena oseba je bila ubita, vsi ostali pa so bili hudo ranjeni.

— Spomlad — v Bosni. V Sarajevu so začeli radi izredno legepa vremena drevesa cvešti. Ponekod poganjajo popki in silve so se otele s cvetjem.

— Naš roman. Nadaljevanje romana »Gompači in Komurasaki« je moralo danes vsled tehniških ovir izostati.

— Ogenj v dimniku. V Zeleni jami so se vnele v dimniku hiše Katarine Bačnikove št. 141 saje. K sreči so zapazili domači pravčasno ogenj in ga pogasili sami, tako da požarna bramba ni nastopila. Škode ni druge kot, kar so poškodovali s polivanjem. Dimnikarja Ivana Klančarja ne zadene nobena krivda, ker je dimnik pravčasno osnažil.

— Pozor pred nakupom. V noči 29. novembra je bilo vloženo v zlatarsko trgovino Zoltana Hirschelhauserja v Novem Sadu. Tat je odnesel 18 zlatih in 9 srebrnih obeskov, 13 zlatih verižic, 8 zlatih prstanov in še nekaj malega nakita. Skupno škodo cenijo na preko 10.000 Din, ne vstevši škode, ki jo je napravil vlomilec pri vstopu.

— Izgnan je iz Slovenije za vedno iz ozirav javnega reda in javne varnosti čevljar Mitja Kayević, doma iz Učice v Srbiji.

— Pobegnili so iz ljubljanskih zaporov kaznjencev Anton Anžur iz Gaberji, pristojen v D. M. v Polju. Obsojen je bil zaradi hudodelstva tatvine na dva in pol leta težke ječe. Pobegnili je v obleki kaznjencev. Kako se mu je beg posrečil, se še ne ve. Dne 29. nov. je pobegnili tudi v kazenski obleki Jakob Lamprecht iz Gornjeza brda, ki je bil obsojen radi hudodelstva tatvine na 10 mesecev težke ječe. Dne 19. nov. pa je pobegnili tudi v kazenski obleki pekovski pomočnik Andrej Trpinc z Bleda, ki je bil obsojen na 14 mesecev težke ječe tudi zaradi tatvine.

— Pobalstvo. Lastniku Narodne kavarne v Ljubljani Carlu so ukradli neznan zlikovci izpred vhodnih vrat narodno zastavo, pri čemer so zlomili tudi drog, drugo zastavo pa so raztrgali. Lastnik ima okrog 300 Din škode. Zlikovci so morali napraviti to namenoma po načrtu, kajti če bi bili to napravili kakšni razposajeni plančki, bi jih bil gotovo stražnik, ki je vedno blizu kavarne v službi, moral opaziti.

— Vlom v žalcu. V noči na 28. nov. t. l. je bilo vloženo v trgovino Justine Vrečerjeve. Tatovi so odnesli 64 m ševijota, 30 m cejira, 32 m flanele, 30 m barhanta, 30 m kloba, 25 svilenih rut in eno odelo, v skupni vrednosti do 20.000 Din. Vlomilno orodje, s katerim je tat vdrl v prodajalno, in sicer cepin in dleto, pa je bilo ukradeno iz shrambe za orodje na koldvoru v Petrovčah, kjer so tudi našli razbito ključavnico.

— Razne nezgode in nesreče. Kokalj Janez, delavec v tovarni dr. Kauskega v Zaborštu si je po nesreči v tovarni razlil po obrazu lonce neke vrele tekočine. Zdobil je težko opekline. — Marija Čober, služkinja v hotelu »Union«, se je pri snazejni parketa oparila z vrelim krompom po levi nogi. — Hlapca pri Jakobu Trpincu na Tržaški cesti je konj tako močno udaril s kopitom po glavi, da mu je prebil črepinjo. Njegova poškodba je težka. — Babnik Vinko, sin delavca iz Medvoda, je po nesreči prišel v bližino slamernežnice, katera mu je odrezala desno roko. — Jug Radičvoja, enoletna hči trgovskega pomočnika v Ljubljani, se je zaradi premale pažnje služkinje opekla z likalnikom po obrazu. — Znajnar Franc delavec, je bil v gostilni pri »Vinski trti« na Ambrozevem trgu od neznanega pijanca napaden. Neznane ga je s stolom udaril po glavi in mu s tem zadel težko poškodbo. — Do popolne nezvesti se je večer napila »rujne kapljice« žena čevljarskega mojstra Marija Lukas. Ko je šla v takem stanju na stranišče, je padla ter se pobila tako močno po glavi, da je bila vsa okrvavljena pripeljana z rešilnim vozom v bolnišnico. — Svigelj Miha in Lovrenč Muh, oba delavca, sta se med seboj sprla. Pri tem je Miha Sviglja sunil z nožem v glavo. — Zdravilo se vsi v ljubljanski bolnišnici. — V Götzovi pivovarni v Mariboru je padel delavec Francetu Trčkotu pri zlaganju sod na desno roko in mu jo zmečkal. — Voznik Matja Matella istotam je padel pod voz, pri čemer je dobil poškodbe na levi roki in na glavi. — V tovarni »Westen« v Celju se je s črepinjami nevarno obrezal po levi nozi delavec Ferdinand Kukovič, delavec Antona Verovnika pa si je zmečkal v stiskalnici desno roko. — Usekal se je s sekiro na levi roki delavec pri mestnem oskrbništvu v Celju France Jelen. — V tovarni za mesne izdelke Herman Wögerer v Mariboru se je Želiska Rudolf nevarno obrezal po levi roki.

— Celjske novosti. Narodna čitalnica priredi danes, v sredo ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma običajni Miklavžev večer. Po končanem sporedu bo prost zabava. — V Sokolskem domu v Gaberji se vrši Miklavžev večer v četrtek ob 5. uri popoldne. — Vreme je zadnje dni pri nas vedno deževno in mokrotno. Sneg je že popolnoma izginil. Vode vsled deževja zopet naraščajo in se je bati ponovne povodnji. Zadnja povodenj je popolnoma opustošila naš lep mestni vrt in ga razruvala. Škoda je ogromna in se da šele sedaj preценiti. Iz nekaterih hiš šele sedaj plovejo vode iz kleti. Temperatura je drugače topla.

— Mariborske novosti. Ker je Maribor zadnja leta izgubil dvoje svojih hotelov, t. i. »Union« in »Stadt Wien«, in se z ozirom na živahni tujski promet vedno bolj občuti potreba modernega hotela, so se nekateri podjetniki že začeli baviti z idejo, da ustanove v bližini glavnega kolodvora modern hotel. V to svrhu se snuje hotelska delniška družba, ki bo po možnosti iz domačim kapitalom izvedla svoj načrt.

— Prejšnja tvornica kola na Tenzu se preuredi v tvornico čipk (in ne za fino platno, kakor se je ponekod javilo). — Dne 10. t. m. se prične v Mariboru poročno zasedanje. Razpisani so doslej trije slučajji. — Ob prihodu v Maribor je bil snoči aretiran od policijskih organov knjigovez Karel P. Po daljši službi v Nemčiji je zadnje mesece bival P. v Gradcu, kjer pa je svojemu prijatelju Germu, pri katerem je stanoval, pokradel razne obleke in drugo blago ter nato pobegnil. Aretiranec je tatvino priznal, nakar je bil izročen sodišču. — Na posvetu upokojenega dvornega svetnika Oskaria Kaltenebergerja v ormoškem okraju uslužbeni vinčar Andrej Zabota in njegova žena sta bila že del časa na sumu, da v odsotnosti gospodarja kradeta razne stvari. Ko pa je poletel zopet izginila večja množina perila, je bila vsled ovadbe izvedena pri vinčarju hišna preiskava, ki je res spravila na dan veliko množino pokradenega blaga v skupni vrednosti okrog 5000 dinarjev. Radi tatvine je bil sedaj Zabota obsojen na tri mesece, njegova žena pa na dva meseca težke ječe.

— Nova skladba »Jugoslavija« — Slavnostni napave, ki je pravkar izšla, kakor tudi I. jugoslovenska lovska koronica »Srečni lovci« avtorja Ivana Rozmanja, se dobi v Jugoslovanski, Narodni in Kleinmayr-Bambergovih knjigarni v Ljubljani.

— Tihotapljenje tobaka. Ker plačuje uprava državnih monopolov tobak v Hercegovini zelo nizko, se je razvilo bujno tihotapstvo s tobakom v celi Hercegovini. Peš in po železnici iztihotapljuje tobak v Dalmacijo in Bosno. Vzrok temu je gotovo tudi ta, ker je režijski tobak mnogo slabši in dražji kakor nerežijski. Največ tihotapcev s tobakom je v Sarajevu, kjer je policija samo v enem dnevu zaplenila nad 60 kilogramov tobaka.

— Opozorjamo na današnji oglas tvrdke Leopold Tratinik.

— Opozorilo. Tovarna čevljev Peter Kozina & Co. je izdatno znižala dosedanje cene v vseh svojih detailnih trgovinah. P. n. občinstvo naj se v lastnem interesu poslužuje te prilike.

Občni zbor podružnice „Kmetijske družbe“ v Ljubljani.

Liubliana. 4. dec.

Zborovanje je otvoril predsednik kmet. svet. g. Rohrmann, ki je ugotovil sklepčnost in pozdravil došle zborovalce.

Prvi letni občni zbor dne 4. nov. se radi premajhnega števila članov ni mogel vršiti. Poudarjal je, da se je ustanovila lanskoleto ljubljanska podružnica v to svrhu, da pridejo tudi ljubljanski člani pri občnem zboru Kmetijske družbe do svojih pravic. Družba je danes zopet v boju, odkar pa je zgubila preds. Pirca, je pa v silobranu. — Vendar pa smo napadeni za enkrat ta napad odbili.

Občni zbor »Kmetijske družbe« se mora vršiti dne 16. dec., če se ne bo preložit, da se ustreže nasprotni stanki in pravilom. Želja pa je, da bi taki spori za enkrat v družbi prenehali, da pride družba zopet do mirnega in stvarnega dela. Zato pa je treba izpremeniti pravila. Nikakor pa ne sme priti več do tega, da bi se skušal postaviti predsednik družbe višje kot glavni odbor. Končno se je spomnil predsednik pokojnega ravatelja Pirca, pri čemer je ugotavljal, da ta zaslužni mož ni zaslužil, da je moral na tak način končati. Postal je žrtev svojih zasledovalcev. Omenil je še pokojna člana g. vlad. svet. Munda in pa blaginjska Prijatelja, nakar so se zborovalci dvignili s sedežev.

Tajniško poročilo.

Tajnik g. Albin Dular je podal kratko tajniško poročilo, iz katerega posnemamo, da je štela podružnica I. 1922 240 članov, sedaj pa jih ima 280. Zadnji občni zbor se je vršil dne 30. aprila 1922. Poudarjal pa je, da se je društvo posebno zanimalo za vrtinarstvo in se je ustanovilo samostojno vrtinarsko in sadjarsko društvo.

Volitev delegatov.

Na predlog g. Viktora Rohrmanna se je spremenil dnevni red občnega zbora v toliko, da se je vršila volitev delegatov pred drugimi točkami. Volilo se je z listki. Pred občnim zborom se je napravila spoznamno kompromisna lista, pri čemer pa se je pokazalo, da so nasprotniki brez vednosti zamenjali na tej listi imena pravega kandidata in ga nadomestili z inž. Kosmačem. Nastala je precej ostra debata, ki je zaključila z izvolitvijo liste, na kateri ni ostal niti kompromisni pravi kandidat Zupančič, niti Kosmač. Izvoljeni so bili z veliko večino ti delegati: Fran Gombač, viš. drž. klet. nadz., Makso Hrovatin, pos. in tiskar, Alojz Jamnik, dipl. agr., Jos. Puch, pos., Josip Turk, pos. in trg., Peter Šterk, pos. in trg. in pa Fr. Poganičnik, trg.

Po kratkem blaginjskem poročilu g. Antona Bukovca, ki izkazuje nekaj premoženja, je bila sprejeta na predlog g. Praprotnika

nezaupnica

bivšemu podpredsedniku »Kmetijske družbe«, g. Jarcu, ki je opravljal po smrti rav. Pirca posle predsednika, in sicer zaradi protipravnega postopanja pri družbi. Na predlog predsednika je bila sprejeta sprememba pravil v toliko, da se vrši občni zbor podružnice v slučaju, da je navzočih pre malo članov, pol ure kasneje pri vsakem številu članov.

Novosti iz Primorske.

— Podpora italijanske vlade. Italijanska vlada je nakazala občni št. Vid pri Vipavi vsled škode, ki jo je občina utrpela po povodnji, 6000 lir podpore. Ljudstvo je podpora, dasi se razmeroma s škodo ni od daleč ne da primerjati, hvalježno sprejelo. — Poitalijanevanemu društvu »Lega nazionale« je vlada nakazala 22000 lir podpore v svrhu ustanovitve otroških vrtcev v Štandrežu in St. Petru. Za poitalijanevanje je seveda denarja dovolj. — Vlada je izdala odlok, ki določa, da se izplača 6 milijonov 200 tisoč lir onim osebam, ki jih je preganjala Avstrija. Slovenskemu ljudstvu seveda ne povrne še škode in krivice, ki mu je bila po krivici povzročena in ki jo je po nedolžnem trpel za časa preganjanja vsled krinskih obdolžitvev in za časa fašistovskih vpadov. — Dosedaj je italijanska vlada izdala Reki podpore v očetnem znesku nad 600 milijonov lir. Če bo šlo še malo časa tako dalje, bo Reka kmalu dobila od Italije toliko podpore, kolikor je sama vredna. — Kakor smo poročali svoječasno, je italijanska vlada razpisala in tudi že določila nagrade onim, ki so najprej in najboljšo popravili po vojni poškodovane domove. Med onimi, ki so dobili te nagrade, je bilo tudi več Slovencev. Zadnje nedelje se je vršila slovenska razdelitev teh nagrad. Pri slovesnosti je nastopilo več govornikov, med njimi tudi dr. Steiner kot predsednik odbora za obnovo v vojni poškodovanih pokrajin.

— Društvo slušateljev juridične fakultete v Ljubljani javlja, da se vrši II. veliki ples juristov v petek dne 7. dec. t. l. v veliki dvorani hotela »Union«. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstop strogo proti vabilu. Cisti dobiček namenjen društveni knjižnici. Odbor.

— Miklavžev večer ima pevski zbor Zveze jugoslov. žel. v četrtek dne 6. t. m. v salonu gostilne pri »Levu« na Gospodarski cesti ob 7. uri zvečer. Vstopnina prostal. Po obdaritvi prosta zabava ob petju zbora in sviranju orkestra. — Darila, natančno označena, se sprejemajo isti dan ob 5. ure naprej v prireditvenem lokalu. Železničarske rodbine in spoštovano občinstvo vabl. k čim obilnejši udeležbi — odbor.

— Miklavžev večer priredi »Bratstvo« v Ljubljani danes ob 8. uri zvečer v restavracijski prostorih Narodnega doma. Spored: 1. Tamburaški zbor. 2. »Tinetov Janček«, igrokaz, dramatiziran po širokovi povesti. 3. Nastop Miklavža s spremstvom. 4. Razdelitev daril. 5. Miklavžovo slovo. Darila se sprejemajo v restavraciji Narodnega doma do 6. ure zvečer. Stranke, katere žele, da jih poseti sv. Miklavž na domu, naj javijo svoj naslov istotam.

Iz društvenega življenja.

— Kulturno-znanstvena sekella akad. društva »Triglav« priredi v četrtek, dne 6. decembra t. l., ob 8. uri zvečer pri starem Tislerju (nasproti akad. kolegija) svoj II. debatni večer. Na dnevnem redu se nahaja debata o pravilih akademskega sveta in poročilo tov. Baša o položaju društva. Udeležba obvezna. Starešine vabljene. Cand. Jur. Kasper, načelnik.

— Društvo slušateljev juridične fakultete v Ljubljani javlja, da se vrši II. veliki ples juristov v petek dne 7. dec. t. l. v veliki dvorani hotela »Union«. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstop strogo proti vabilu. Cisti dobiček namenjen društveni knjižnici. Odbor.

— Miklavžev večer ima pevski zbor Zveze jugoslov. žel. v četrtek dne 6. t. m. v salonu gostilne pri »Levu« na Gospodarski cesti ob 7. uri zvečer. Vstopnina prostal. Po obdaritvi prosta zabava ob petju zbora in sviranju orkestra. — Darila, natančno označena, se sprejemajo isti dan ob 5. ure naprej v prireditvenem lokalu. Železničarske rodbine in spoštovano občinstvo vabl. k čim obilnejši udeležbi — odbor.

— Miklavžev večer priredi »Bratstvo« v Ljubljani danes ob 8. uri zvečer v restavracijski prostorih Narodnega doma. Spored: 1. Tamburaški zbor. 2. »Tinetov Janček«, igrokaz, dramatiziran po širokovi povesti. 3. Nastop Miklavža s spremstvom. 4. Razdelitev daril. 5. Miklavžovo slovo. Darila se sprejemajo v restavraciji Narodnega doma do 6. ure zvečer. Stranke, katere žele, da jih poseti sv. Miklavž na domu, naj javijo svoj naslov istotam.

Sokolski vestnik.

— Sokolsko društvo priredi v sredo dne 5. t. m. Miklavžev večer z raznovrstnim sporedom. Začetek ob 19. uri. Vstopnina za osebo 4 Din, otroci v spremstvu staršev pod 14. letom so vstopnine prosti.

— Sokolsko društvo v Šiški priredi 5. decembra 1923 »Miklavžev večer« pri Valjavcu-Reinighaus s sledečim sporedom: Prihod sv. Miklavža z veličastnim spremstvom. — Obdaritev. — Prosta zabava. — Ples. — Pričetek ob 20. uri. Vstopnina za osebo 8 Din, družina 12 Din. Mladini pod 18 leti je vstop dovoljen le v spremstvu staršev. — Darila se sprejemajo na dan prireditve od 15. ure dalje pri Valjavcu. — K obilni udeležbi vabi odbor. — Prosvetno oddeleje.

— Sokol Ljubljana II stopa zopet pred javnost na praznik 8. t. m. z lepo telovadno akademijo. Ta bo v veliki dvorani Narodnega doma točno ob pol 8. uri zvečer. Oficijelni del — telovadne točke — je izbran nov materijal. Več točk je lastne sestave, dve zelo efektivni so celo sestavili naraščajniki sami brez pomoči vaditeljev, na lastno inicijativo, iz golega navdušenja. Slučaj je res interesanten. Telovadna glasba na glasovir obsega tudi par domačih kompozicij. Zato pa naj p. n. občinstvo upošteva veliko delo in poštenjavni trud. Prihlihte v obilnem številu. Domače zabave in plesa ne bo manjkalo. Spored: a) koncertna točka in sokolska (orkester); b) žen. deca; vaje z rokici; c) moš. deca; vaje s palicami; d) žen. naraščaj; telov. ples; e) moš. naraščaj; simbolične na čemšiki koračnice; f) moš. in žen. naraščaj; skupinske vaje; g) žen. deca z žogami; h) koncertni komad (orkester); i) članice prednj. zbora ritm. proste; j) moš. deca, deveterica; k) žen. nar. ritm. proste; l) moš. naraščaj, četvorica; m) članice ritm. proste; n) člani, pad tirana. — Obleka pestra. — Ne prezrite, ker užitek bo polna mera.

Dopisi.

— Pedetnica udeležnja in »Zvon« v Trbovljah. Kako je bilo lepo! Tako smo vzklkali, ko smo zapuščali koncertno dvorano na — za nas toliko pomemben dan — 1. decembra. Prišlo je že nekako v navado, da priredi naš »lepo doneči« »Zvon« svoj koncert vsede na ta historičen večer. In, če bi se to ne zgodilo, bi nam, prebivalcem dolgih, a lepih Trbovelj, nekaj manjkalo. Ne mislim pisati kritike koncerta z glasbeno-umetniške strani, ker se ne čutim za to poklicana oseba, in to stvar prepuščam poklicancu, držeč se Prešerna: »Le čevlje sodi na kopitar!« Pribiti pa hočem deljstvo, da je »Zvonov« koncert vsem posetnikom nudil užitek redke vrste. Takih užitkov smo pa tudi potrebni in željni. Žal, da nam »Zvon« ne zapoje večkrat na leto. Nomen est omen! To rečenico je uveljavil docela pri svojem pevskem društvu s tem pomembnim imenom njegov pevovodja, skladatelj g. Oskar Moll. — Kakor srebo v zvonu so glasovi njegovih pevki, in kakor bron done in buče njegovi tenorji in basji. Začetek koncerta je bil nadvse umesten. G. Odlaček je s svojim preprostim, a zato lepim nagovorom govoril od srca k srcu — spominjaje se naših zaslužnihh sester in bratov v tužni Istri in Primorju. In ko je končal, smo si menda vsi želeli, da bi nam »Zvonov« možki zbor zapel: »Oj Doberdob«. Pa možki zbor — je nastopil in zapel res ono, kar smo želeli. — V dvorani je bilo tiho in svečanostno. Vse duše navzočih so — mislim — bile ganjene, a v meni se je rodila želja, da naj bi se ta pesem glasila po celi ožji domovini in naj bi postala »memento« vsem, posebno pa nekaterim politikom, oziroma strankam — memento — da morajo kreniti na druga pota, če ne se lahko zrodi, da postane cela Slovenija Doberdob in tako slovenski grob. — Koncertu je prisostvoval tudi skladatelj g. Adamič, da se prepriča, kako zna »Zvon« izvaliti njegove skladbe, katere so bile na programu in o čemur se je izrazil jako pohvalno. Da je bil večer tem precejši, je zapel tudi član kr. opere ljubljanske gosp. Kovac ter nastopil »Krekov kvartet« iz Ljubljane. Želim si še mnogo takih večerov, in da so te želje iskrene, je svedočila do zadnjega kotička napolnjena koncertna dvorana pri Fortelju. Bil je lep večer in hvala »Zvonu« zani! — Durbašovskij.

— Zagorje. Pri nas v Zagorju ob Savi imamo vedno kakšne neprilike z našo pošto. Če pomislimo, da ima kraj, kot je Zagorje, samo enega pismonoša. Pač imeli smo dva. A odkar je obel pismonoša za Toplice, smo tako srečni, da moramo na pošto hoditi sami. Listi in pisma leže na pošti in marsikdo niti ne ve, da ima pismo ali list na pošti. Pri tem se lahko zgodi to, da če bi bil kdo kam pozvan, ne more priti pravčasno, ker niti ne ve, če je bil sploh kam pozvan, ker ne dobi pravčasno pošte. Upamo, da bo poštno ravnanstvo uvaževalo to, in nam preskrbelo toli potrebnega pismonoša!

— Včeraj v torek dne 4. t. m. dopoldne se je pred poroto zagovarjal zaradi hudodelstva uboja rudar Franc Pirce iz Senovega pri Rajhenburgu Dne 30. septembra t. l. je sedela večja družba rudarjev v neki gostilni v Senovem, kjer se je prav pridno popivalo. V pijanosti je med rudarji nastal prepri in pretep. Obtoženi Franc Pirce je med pretepom sunil večkrat z nožem rudarja Jožefa Laboharja in ga smrtno nevarno ranil. Labohar je drugo jutro zaradi poškodb umrl. Obtoženec je prvotno dejanje tajil, pozneje pa se je pričel izgovarjati na silobran. Sodni dvor je stavil porotnikom vprašanje glede uboja in silobrana. Porotniki so vprašanje glede silobrana potrdili in sodni dvor je Franceta Pirca zaradi prekoračenja silobrana obsodil na deset mesecev težke ječe.

— Včeraj v torek dne 4. t. m. dopoldne se je pred poroto zagovarjal zaradi hudodelstva uboja rudar Franc Pirce iz Senovega pri Rajhenburgu Dne 30. septembra t. l. je sedela večja družba rudarjev v neki gostilni v Senovem, kjer se je prav pridno popivalo. V pijanosti je med rudarji nastal prepri in pretep. Obtoženi Franc Pirce je med pretepom sunil večkrat z nožem rudarja Jožefa Laboharja in ga smrtno nevarno ranil. Labohar je drugo jutro zaradi poškodb umrl. Obtoženec je prvotno dejanje tajil, pozneje pa se je pričel izgovarjati na silobran. Sodni dvor je stavil porotnikom vprašanje glede uboja in silobrana. Porotniki so vprašanje glede silobrana potrdili in sodni dvor je Franceta Pirca zaradi prekoračenja silobrana obsodil na deset mesecev težke ječe.

— Včeraj v torek dne 4. t. m. dopoldne se je pred poroto zagovarjal zaradi hudodelstva uboja rudar Franc Pirce iz Senovega pri Rajhenburgu Dne 30. septembra t. l. je sedela večja družba rudarjev v neki gostilni v Senovem, kjer se je prav pridno popivalo. V pijanosti je med rudarji nastal prepri in pretep. Obtoženi Franc Pirce je med pretepom sunil večkrat z nožem rudarja Jožefa Laboharja in ga smrtno nevarno ranil. Labohar je drugo jutro zaradi poškodb umrl. Obtoženec je prvotno dejanje tajil, pozneje pa se je pričel izgovarjati na silobran. Sodni dvor je stavil porotnikom vprašanje glede uboja in silobrana. Porotniki so vprašanje glede silobrana potrdili in sodni dvor je Franceta Pirca zaradi prekoračenja silobrana obsodil na deset mesecev težke ječe.

— Včeraj v torek dne 4. t. m. dopoldne se je pred poroto zagovarjal zaradi hudodelstva uboja rudar Franc Pirce iz Senovega pri Rajhenburgu Dne 30. septembra t. l. je sedela večja družba rudarjev v neki gostilni v Senovem, kjer se je prav pridno popivalo. V pijanosti je med rudarji nastal prepri in pretep. Obtoženi Franc Pirce je med pretepom sunil večkrat z nožem rudarja Jožefa Laboharja in ga smrtno nevarno ranil. Labohar je drugo jutro zaradi poškodb umrl. Obtoženec je prvotno dejanje tajil, pozneje pa se je pričel izgovarjati na silobran. Sodni dvor je stavil porotnikom vprašanje glede uboja in silobrana. Porotniki so vprašanje glede silobrana potrdili in sodni dvor je Franceta Pirca zaradi prekoračenja silobrana obsodil na deset mesecev težke ječe.

— Včeraj v torek dne 4. t. m. dopoldne se je pred poroto zagovarjal zaradi hudodelstva uboja rudar Franc Pirce iz Senovega pri Rajhenburgu Dne 30. septembra t. l. je sedela večja družba rudarjev v neki gostilni v Senovem, kjer se je prav pridno popivalo. V pijanosti je med rudarji nastal prepri in pretep. Obtoženi Franc Pirce je med pretepom sunil večkrat z nožem rudarja Jožefa Laboharja in ga smrtno nevarno ranil. Labohar je drugo jutro zaradi poškodb umrl. Obtoženec je prvotno dejanje tajil, pozneje pa se je pričel izgovarjati na silobran. Sodni dvor je stavil porotnikom vprašanje glede uboja in silobrana. Porotniki so vprašanje glede silobrana potrdili in sodni dvor je Franceta Pirca zaradi prekoračenja silobrana obsodil na deset mesecev težke ječe.

— Včeraj v torek dne 4. t. m. dopoldne se je pred poroto zagovarjal zaradi hudodelstva uboja rudar Franc Pirce iz Senovega pri Rajhenburgu Dne 30. septembra t. l. je sedela večja družba rudarjev v neki gostilni v Senovem, kjer se je prav pridno popivalo. V pijanosti je med rudarji nastal prepri in pretep. Obtoženi Franc Pirce je med pretepom sunil večkrat z nožem rudarja Jožefa Laboharja in ga smrtno nevarno ranil. Labohar je drugo jutro zaradi poškodb umrl. Obtoženec je prvotno dejanje tajil, pozneje pa se je pričel izgovarjati na silobran. Sodni dvor je stavil porotnikom vprašanje glede uboja in silobrana. Porotniki so vprašanje glede silobrana potrdili in sodni dvor je Franceta Pirca zaradi prekoračenja silobrana obsodil na deset mesecev težke ječe.

— Včeraj v torek dne 4. t. m. dopoldne se je pred poroto zagovarjal zaradi hudodelstva uboja rudar Franc Pirce iz Senovega pri Rajhenburgu Dne 30. septembra t. l. je sedela večja družba rudarjev v neki gostilni v Senovem, kjer se je prav pridno popivalo. V pijanosti je med rudarji nastal prepri in pretep. Obtoženi Franc Pirce je med pretepom sunil večkrat z nožem rudarja Jožefa Laboharja in ga smrtno nevarno ranil. Labohar je drugo jutro zaradi poškodb umrl. Obtoženec je prvotno dejanje tajil, pozneje pa se je pričel izgovarjati na silobran. Sodni dvor je stavil porotnikom vprašanje glede uboja in silobrana. Porotniki so vprašanje glede silobrana potrdili in sodni dvor je Franceta Pir

Za Miklavža! obdarite najprimerneje svoje drage s priznanim najboljšimi izdelki trdke **Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg 3.**

Oglejte si največjo zalogo vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, zimnikov, kožuhov, raglanov, ulstrov, dežnih plaščev, usnjenih suknjic itd. Lastni izdelki! Najnižje cene! Prvovrstno angleško in češko sukno v nadrobni prodaji in poljubnih množinah! Perilo — Modni in športni predmeti!

KINO 'LJUBLJANSKI DVOR'

Telefon št. 730.

Sreda, 5. dec. Četrtek, 6. dec. Petek, 7. dec. Sobota, 8. dec.

ANITA BERBER

znana iz drame „Tri ljubice grofa Marana“

igra

v najlepši družabni — pustolovni drami — 6 dejanj.

Zgrešeno življenje.

Predstave

ob delavnikih: 3., 7., 8. in 9. uri,
ob nedeljah
in praznikih: ob 11. uri dopoldne — popoldne ob 4., 6., 8. in 9. uri.

Cene prostorom

I. nadstropje:

Lože I. reda, sedež Din 15—
Lože stranske, „ „ 11—
Balkonski „ „ 10—

Parter:

Parketni sedež Din 9—
Rezervirani „ „ 8—
I. prostor, sedež „ 6—
II. „ „ „ 5—

Dnevna predprodaja vstopnic od 2. ure dalje.

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5—; vsaka nadaljna beseda 25 para, z davščino vred.

Šivilja

stara 37 let išče znanja s solidnim gospodom. Ponudbe pod »Šivilja« na upravo lista.

Krojaškega pomočnika

prvovrstnega, za fino delo, iz Ljubljane ali bližnje okolice in vajenca sprejme takoj Josip Rojina, Ljubljana.

Pletarica

pridna, za ženske jope in vsakovrstne pletenine išče primerne službe, če mogoče takoj. Naslov v upravi lista.

Prodajalka

dobro izveščana, z že daljšo prakso se takoj sprejme v veletrgovino. Ponudbe na poštni predal 44. Celje.

Več sto delnic

Ljubljanske kreditne banke prodam. Več pove dnevi portir hotela »Union«, Ljubljana.

Halo!

Najvišje cene plačam za stare obleke, perilo, čevlje, pohištvo itd. — Dopisnica zadostuje; grem tudi na dom. A. Jurečič, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 31

Trda in dolga zima

trka na duri. Z malimi stroški pa imamo lahko prijazen in toplo stanovanje, ako si nabavimo aparat Toplodar, ki štedi kurivo in denar in se ga naroči pri Jugometaliji, Ljubljana, Kolodvorska ulica 18 ali pri R. Nipič in drug, Maribor.

Pekarija

z hišo, dnevni promet 10.000 K, industrijsko mesto, 300.000 Din. Moderna, centrum Maribora, 7 sob pri kupu prostih.

Vila

prosto stanovanje, tri orale parka sposobno za industrijo.

Posestvo

44 oralo v vilo ter 5 stavbami, velik inventar pri Mariboru ter posestva od 3 do 170 oralo; tudi gozdna posestva.

Grajščina

z vodno žago, 26 oralo, posestva meblovana.

Boštilno

mesarijo, trgovino prodaja realiteta pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3.

Meblovana soba

v Ljubljani se odda solidnemu gospodu. Naslov v upr. lista.

Utenec

iz boljše hiše za steklarsko obrt se sprejme pri trdki Alojzij Pauschin, Ljubljana, Wolfova ulica 8.

Pozor!

Kupujem po najvišjih cenah stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Pridem tudi na dom. Drame Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29.

Kontoristinja

zmožna vseh pisarniških del z večletno prakso se takoj sprejme v veletrgovino. — Ponudbe z vsemi navedbami in zahtevano plačo na poštni predal 44. Celje.

Akademik

oženjen, več vseh pisarniških del, več jezikov, išče primerne službe za takoj. Naslov pove uprava.

Gospodje

se sprejmejo na hrano opoldne in zvečer. Poljanska cesta 8/1.

Gospodinjje pozor!

Večja korporacija išče gospodinjje, ki bi bila pripravljena v svojih prostorih dati približno 30 članom stalno hrano (kosilo in večerjo). Živila se preskrbuje od korporacije same. Tozadevne ponudbe je adresirati do 1. decembra na: Ljubljana, poštni predal 101.

Vino

pristno ljutomersko in haloško lastnega pridelka letnikov 1921, 1922 in 1923 vedno v zalogi v kleti vinogradnikov V. Baebler in drug. v Ptuj. Razpošilja se od 300 litrov naprej.

Tovarni Nipič v Mariboru.

Na Vašo željo Vam prav radi potrjujemo, da ste po našem naročilu izvršili in montirali v našem podjetju 2 Toplodarja in sicer enega v stavnici na lončeno peč, drugega pa v strojni dvorani na železno peč. Oba funkcionirata zelo dobro, ter se tudi na kurivu znatno pozna. Pripravljeni smo kakemu eventualnemu Vašemu interesu, če želite tudi pokazati, kako da funkcionira. Mariborska tiskarna, d. d. Maribor. Naroča se: Jugometalija, Ljubljana, Kolodvorska ul. 18 ali R. Nipič in drug, Maribor.

Šivilja

išče dela na dom. — Naslov v upravi lista.

Trboveljski premog in drva
ima stalno v zalogi vsako množino
Družba „ILIRIJA“ Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. Tel. št. 220.

Novo! Darilo za sv. Miklavža! Štampilje za našo deco

se dobijo v 5 različnih garniturah:

1. a) Vojaki; 2. b) Vojaki; 3. Narodne noše; 4. Športniki; 5. Telovadci.

Cena za 1 garnituro Din 50—

A. Černe, graveur, Ljubljana.

(V nedeljski številki je cena pomoloma označena z Din 20—.)

Slike narisal akad. slikar M. Gaspari. Besedilo zložil Tone Gaspari.

Krasno umetniško in literarno delo

za mladino

izide koncem novembra t. l. v založbi Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani.

Cena po Din 25—, v luksuzni izdaji po Din 30—.

Poštnina posebej po Din 1— odnosno za luksuzno izdajo po Din 1.50—, za inozemstvo dvojna poštnina.

Naročila sprejema

Zvezna knjigarna,
Ljubljana, Marijin trg 8.

Šentjanški premog

vseh vrst, popolnoma čisto opran, nudi po lastnih cenah premogovnika v celih vagonih pošiljkah

prodajni urad šentjanškega premogokopa

And. Jakil, Ljubljana
Krekov trg 10.

ELEKTRARNE! POZOR! POZOR! INSTALATERJI!

Izolirane in gole bakrene žice. Bergmanove cevi (Bergmannsröhren) kakor ves instalacijski material ter elektro-motorje po najnižjih tovarniških cenah. — Največje zaloge v Sloveniji.

MAZURAN & COMP.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 33.
Telefon 366 in 223.

L. Mikuš
Ljubljana,
Mestni trg 15
izdelovatelj
dežnikov
Zaloga
sprehajalnih
palic.

Popravila točno in solidno

Za Miklavža!

Najcenejše in najhvaležnejše darilo našim malim je:

Moj zverinjak

knjiga s 45 slikami in k temu spadajočim besedilom, za pouk in kratak čas Din 6—

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 15—.

Mladi slikar

10 tiskanih predlog za pobarvanje z akvarel-barvami ali pastel-barvniki Din 4—

Črnpeter

staroznana, vesela družabna igra za zimske večere. 1 igra Din 4—.

Na novo izšla knjižica: Ivan Albreht:

Zelena livada

Zbirka izvirnih pesmic, mičnih povestic in pravljic iz domačih in tujih krajev. Obsega 64 strani. Najprimernejše darilo za našo nežno mladino. Cena lično vezani knjižici Din 15—.

Vse se dobi v

Zvezni knjigarni

v Ljubljani, Marijin trg 8

Najuspešneje reklamiramo do-
sezete z MALIMI OGLASI

Kar Vi hočete,

to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka Din 28—

Lekarnar Eug. Feller,

Stubica Donja, Eizatrg 357.
Hrvatska.

Vedno zadnje novosti

SAMO

Šelenburgova ulica 3
GRIČAR & MEJAC.

Ivan Zakotnik LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 49.

Tel. 379 mestni tesarski mojster Tel. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Pašna žaga. Tovarna furnirja.

Montažo za „Alarm“ aparate

zoper vlom, sistem „LITVIN“, je prevzela

elektrotehnična trdka

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra c. 25.

Na željo strokovnjaški obisk!

ŠIVALNE STROJE

EXCELLA

najfinejši izdelek kupite najceneje pri trdki

J. GOREC

Ljubljana, Palača Ljubljanske kreditne banke.

Za Božič in Novo leto 10% popusta.

Miklavž. 1923 Božič.

Jaz bi rad knjig,

takih lepih knjig kakor jih ima

ZVEZNA KNJIGARNA

v Ljubljani, Marijin trg 8.

NOVO!

Kras vsake knjižnice, sprejemnice in hiše, najlepši in najvrednejši

NOVO!

Miklavžev in božični dar

za mladino in odrasle:

PRATIKA ZA DECO

Tekst napisal Tone Gaspari. Ilustriral M. Gaspari.

Cena navadni izdaji Din 25—, luksuzni Din 30—.

Knjige lastne založbe.

Knjiga	Broš. Vez.
Albreht Ivan-Gaspari Maksim: Mlada greda	15—
Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva. Splošna knjižnica št. 7	12— 17—
Golia Pavel: Peterčkove poslednje sanje, božična povest v 4 slikah. Splošna knjižnica št. 11	12— 17—
Meško Ksaver: Volk spokornik	28-50 34—
Milčinski Fran: Mogočni prstan. Narodna pravljica v štirih dejanjih. Splošna knjižnica št. 12	12— 17—
Ruskin John-Furlani Lj.: Kralj zlate reke	10—

Knjige tuje založbe.

Knjiga	Cena
Ivan Albreht: Zelena livada. Zbirka izvirnih pesmic, mičnih povestic iz domačih in tujih krajev	Din 15—
Moj zverinjak, knjiga s 45 slikami in k temu spadajočim besedilom, za pouk in kratak čas	6—
Moji ljubčki, živalske slike za naše malčke, na trdem močno vezanem kartonu	15—
Mladi slikar, 10 tiskanih predlog za pobarvanje z akvarel-barvami ali pastel-barvniki	4—
Črnpeter, staroznana, vesela družabna igra za zimske večere. 1 igra	4—

Cene se razumejo brez poštnine.